

92

Bánky Zsuzsa

#1960

Személy

II. kötet

Az első előadás a Nemzeti Színház színpadán (Balázs Samu, Bánky Zsuzsa és Ungvári László Beaumarchais Figaro házassága című darabjában)

Budapestre vonatkozó újságcikkek

SZERZŐDÍTÉS
ROMOK KÖZÖTT
BANKY ZSUZSA EMLÉKEZIK

Szerző:

Cím:

Forrás:

Film, Színház, Művészet 1960. márc. 14.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Azt hiszem, éppen holnap lesz tizenöt éve... A debreceni kórházban feküdtem, hosszú hetek óta negyvenfokos lázzal, amelyről máig sem tudjuk, tífuszos eredetű volt-e, vagy csak a szervezet védekezése, az idegek lázadása a türehtelen megrázkódtatások ellen... A bujkálás és menekülés szörnyű hónapjait éltem át, a családomtól elszakadtam, s ott, egyedül és reménytelenül – egyetlen vágyam volt: nem tudni semmiről és aludni, aludni...

S ekkor eljutott hozzám egy üzenet. Véletlen, apró, kedvesen hívogató üzenete az életnek... Várkonyi Zoltán küldte, aki valahonnan megtudta, hogy Debrecenben vagyok; hívott, induljak Pestre, szerződtes a Szabad Színházhoz... Az ötlet szinte nevetséges volt: arról a szánalmas roncsról, aki én voltam, nem lehetett feltételezni, hogy utazni tud... Persze elindultam. Egy teljes hétig tar-

tott az út... vagonok tejejn, kukoricászsákok között, a lépcsőkön kapaszkodva, meg gyalog... De megérkeztem, és élttem, és magam sem hittem el...

Major Tamással találkoztam az utcán. – Zsuzsika – kérdezte rögtön – ebédeltél már? A Hilda itt a közelben, a Csokonai utcában, meleg ebéddel várja a színészeket... Én nem kérdeztem semmit, megindultunk. Mondd – szólalt meg azután Major – van már szerződésed? Mert ha nincs, akkor ezennel szerződtes a Nemzetihez...

– Hát így történt. Mentünk a romokban heverő Rákóczi úton, az egyik padlásból az úttest fölé lógott egy repülőgép törzse – mentünk, kerülgettük az aknák krátereit és én egyszerűen nem értettem, mi az, hogy „szerződtes”. Hová? Ide, a romhalmazba?

Hetekkel később, amikor már a menekülésben lestrapált sínadragóm he-

lyett egy szoknyát kaptam valakitől, amikor úgy-ahogy, de kitakarítottuk a kifosztott és romos lakást – hetekkel később sem értem fel ésszel, hogy itt tényleg színház lesz...

Pedig már dolgozott az együttes. Major csákyozott, Ladomerszky talicskát tolt – gerendákat cipeltünk és hordtuk a romokat a Nemzeti Színház épületéből. És azután elkezdődtek a próbák... A Viharos alkotmányt egyik diáklányának szerepét kaptam. Próbák, hosszú gyaloglások a romok között, és nagy éhezések... Pedig már csirkém is volt, egy cigányasszonnyal cseréltem az ócska gumitalpú cipőmért. Hetekig ott kaparászott a fürdőszoba kövén... Antóniának hívtuk, és nem tudtuk rászánni magunkat, hogy megegyük. Ismerőseit nem szívesen falja fel az ember... Nem is tudom pontosan, hogyan tartottuk fenn a vegetációnkat – de alighanem mindennap akadt bableves, meg málé... És azután végre elérkezett a nap, amikor először játszottam a nagyszínházban, az igazi Nemzeti-ben. Tudom, hogy gyerekes naivitás, tudom, hogy talán egy kicsit pózosnak hat, de nem bánom: azt hiszem akkor túnt el rólam a lidércnyomás, akkor ébredtem rá, hogy igazán túléltem a fasisztákat, a háborút, mindent, s hogy alapjában véve, most kezdődik az élet...